

Etusivu>Kanteen nostaminen>Oikeusapu

Oikeusapu

Malta

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Oikeudenkäyntikuluista säädetään laissa. Osa maksuista on maksettava menettelyn alussa ja osa sen lopussa. Ne muodostuvat yleensä kiinteämääräisistä maksuista, joilla katetaan tuomioistuinpalvelut. Oikeudenkäyntikuluihin kuuluvat kulut kanteen nostamisesta, kulut tuomioistuimen määräyksestä tapahtuvasta todistajien kuulemisesta, muut menettelyyn liittyvät kulut sekä kulut, jotka aiheutuvat tuomioistuimen päätöksen jäljennöksen laatimisesta. Tiettyjä tapauksia lukuun ottamatta riita-asioissa maksettavista asianajajien palkkioista säädetään laissa. Osapuolet voivat kuitenkin sopia toisin kirjallisesti. Edellä mainittuihin kuluihin ei ole sisällytetty tuomioistuimen määräämiä ylimääräisiä oikeudenkäyntimaksuja, jotka voidaan riitauttaa. Tuomioistuin ilmoittaa päätöstä tehdessään, mikä osapuoli vastaa oikeudenkäyntikuluista. Yleensä hävinnyt osapuoli veloitetaan korvaamaan myös oikeudenkäyntikulut, mutta tuomioistuin voi asian mukaan päättää toisin.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Oikeusapu on valtion myöntämää apua henkilölle, jonka pyynnöstä on annettu lausunto sen määrittämiseksi, onko hänellä oikeus toimia kantajana tai vastaajana, nostaa kanne tai olla asianosaisena tuomioistuinmenettelyssä. Lausunto annetaan sen jälkeen, kun Maltaan oikeusapuviraston (*Legal Aid Malta*) työntekijät ovat arvioineet kyseisen henkilön taloudellisen tilanteen ja viraston asianajaja on asian luonteen mukaan tutkinut hakemuksen perustelut. Oikeusapu on siis oikeudellista apua vähävaraisille henkilöille, joilla ei ole varaa hankkia edustusta oikeudenkäyntiin eikä turvautua oikeuslaitokseen. Oikeusapu on olennaisen tärkeää oikeussuojan saatavuuden kannalta, sillä se takaa vähävaraisille henkilöille yhdenvertaisuuden lain edessä sekä oikeuden asianajajan apuun ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Yhdenvertaisuus on demokraattisessa yhteiskunnassa olennaisen tärkeää. Oikeusapua voidaan myöntää kaikissa rikosasioissa ja lähes kaikissa siviiliasioissa. Siviiliasioissa oikeusapua myönnetään henkilön taloudellisen tilanteen ja sen perusteella, voidaanko asia ottaa käsiteltäväksi.

3 Millä perusteella oikeusapua voidaan myöntää?

Siviiliasioissa: Oikeusapua myönnetään ainoastaan henkilöille, jotka täyttävät tarveharkinnan edellytykset ja asian tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset.

Tarveharkinnan edellytykset: Tarveharkinnan ehdot täyttyvät, kun hakijalla ei ole minkäänlaista varallisuutta, mukaan lukien käteinen raha, jonka nettomäärä ei saa olla yli 13 000 euroa (tai muu lakisääteinen määrä) 12 edellisen kuukauden aikana. Yli 18-vuotiaiden henkilöiden tulot eivät saa ylittää myöskään kansallista vähimmäispalkkaa oikeusapua koskevaa hakemusta edeltävien 12 kuukauden aikana.

Varallisuutta arvioitaessa ei oteta huomioon päivittäin tarvittavia kotitaloustavaroita, joita henkilö ja hänen perheensä pitävät välttämättöminä, eikä henkilön pääasiallista asuntoa tai muuta (irtainta tai kiinteää) omaisuutta, joka on oikeudenkäynnin kohteena.

Tutkittavaksi ottamisen edellytykset: Tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttyvät, jos Maltaan oikeusapuviraston asianajaja on asian luonteen tutkittuaan päättellyt, että kantajalla on perustellut syyt nostaa kanne tuomioistuimessa tai puolustautua, toisin sanoen että hänellä on perusteltu syy käydä oikeutta. Jokaista tapausta harkitaan sen omien menestymismahdollisuuksien osalta. Maltaan oikeusapuviraston asianajajan suorittama arviointi koskee asian aineellista tutkimista, oikeuskäsittelyn mahdollista lopputulosta ja mahdollisuuksia voittaa oikeudenkäynti.

Jos hakijalle on siviiliasiaa myönnetty oikeusapua ja nimetty asianajaja ja oikeudellinen asiamies (*legal procurator*), häntä avustetaan menettelyn päättymiseen asti.

Rikosasioissa: Oikeusapu ei ole tarveharkintaista. Rauhantuomioistuimen (*Court of Magistrates*) käsittelemissä rikosasioissa, joissa määrätään väliotimia, tuomioistuin nimittää asianajajaksi käsittelypäivänä päivystävän asianajajan. Muissa rikosasioissa syytetyn on ilmoitettava tuomioistuimelle halustaan turvautua oikeusapuun, ja hakemus on liitettävä asiakirja-aineistoon. Tuomioistuin lähettää hakemuksen ja syytetyn yhteystiedot Maltaan oikeusapuvirastolle, joka päättää oikeusavun myöntämisestä tai myöntämättä jättämisestä ja, jos oikeusapua myönnetään, ilmoittaa nimetyn asianajajan nimen.

Muutoksenhaku rikosasiassa: Kun oikeusavun hakemisen syynä on muutoksenhaku rauhantuomioistuimen antamaan päätökseen, Maltaan oikeusapuvirastoon täytyy ottaa yhteyttä päätöksen antopäivänä tai sitä seuraavana päivänä, jotta voidaan ryhtyä tarvittaviin toimiin. Yhteyttä otettaessa oikeusapuvirastolle on toimitettava yksityiskohtaiset tiedot tuomiosta, jotta nimetty oikeusapuviraston asianajaja voi määrittää, onko muutoksenhakuun riittävät perusteet.

Kuulustelun ja/tai pidätyksen kohteena olevat henkilöt: Jos poliisi on kutsunut henkilön kuulusteltavaksi tai tämä on pidätetty, henkilöllä on oikeus keskustella päivystävän asianajajan kanssa oikeusavusta.

Menettely

Siviilioikeudellisissa menettelyissä hakijan on ennen tapaamista Maltaan oikeusapuviraston asianajajan kanssa toimitettava seuraavat asiakirjat (tai muut asiassa tarvittavat asiakirjat), jotta voidaan arvioida, voidaanko hänelle myöntää harkinnanvaraista oikeusapua:

sosiaaliturvaministeriön asiakirja, josta käyvät ilmi hakijan tulot 12:lta viimeksi kuluneelta kuukaudelta

tosite FS3 tai palkkakuitit 12:lta viimeksi kuluneelta kuukaudelta

tiliote hakijan nimissä olevista tileistä 12:lta viimeksi kuluneelta kuukaudelta

työvoimatoimiston (*Jobsplus*) asiakirja, josta käy ilmi henkilön *työhistoria*

henkilötodistus tai passi

kaikki tuomioistuimen antamat asiakirjat, jotka koskevat oikeusapuhakemuksen kohteena olevaa asiaa

muut asiaan liittyvät asiakirjat, kuten

asumusero-oikeudenkäynneissä vihkitytodistus ja lasten syntymätodistukset

avioliiton pätemättömäksi julistamista tai avioeroa varten jäljennös asumuseropäätöksestä

väestörekisterin muutosten yhteydessä henkilön syntymätodistus, vihkitytodistus tai kuolintodistus

perintöasioissa testamentin jäljennös jne.

Tapaamisen aikana Maltan oikeusapuviraston oikeusavustaja määrittää, täyttääkö henkilö harkinnanvaraisen oikeusavun edellytykset. Jos henkilöllä on oikeus oikeusapuun, hänelle järjestetään tapaaminen Maltan oikeusapuviraston asianajajan kanssa kyseisestä ongelmasta tai tapauksesta keskustelemiseksi. Hakemuksen tutkittavaksi ottamista koskevan arvioinnin perusteella Maltan oikeusapuviraston asianajaja ilmoittaa henkilölle, onko tällä perustellut syyt panna vireille oikeudenkäynti tai puolustautua.

Henkilö on oikeutettu oikeusapuun, jos hän täyttää sekä harkinnanvaraisuutta että tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset. Jos henkilö on oikeutettu oikeusapuun, häntä on autettava täyttämään oikeusapuhakemus lain edellyttämällä tavalla, ja hänen on annettava kunnian ja omantunnon kautta vakuutus omasta varallisuudestaan ja asian aiheellisuudesta.

Jollei henkilö ole oikeutettu oikeusapuun siksi, ettei hän täytä jompaakumpaa tai molempia näistä edellytyksistä, hänelle lähetetään kirje, jossa ilmoitetaan hakemuksen hylkäämisestä ja hylkäämisen syyt.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Oikeusapua myönnetään yksityishenkilöille kaikissa rikosasioissa ja lähes kaikissa siviiliasioissa. Siviiliasioissa henkilön on täytettävä sekä harkinnanvaraisuutta että tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset.

Harkinnanvaraisuutta koskevia edellytyksiä ei kuitenkaan sovelleta, jos kyseessä on rekisteröinnin korjaus tai peruutus tai syntymä-, vihki- tai kuolintodistuksen rekisteröinti.

Yhtiölain (*Companies Act*) nojalla rekisteröidyt yhtiöt eivät saa Maltan lainsäädännön 12 luvun 926 §:n mukaisesti oikeusapua.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Laissa säädetyissä kiireellisissä tilanteissa (esimerkiksi määräyksen antamista varten) Maltan oikeusapuviraston asianajaja voi saada toimivaltaiselta tuomioistuimelta väliaikaisen luvan toimittaa oikeusavun hakijan puolesta tiettyjä tuomioistuinasiakirjoja, joiden perusteella arvioidaan harkinnanvaraisuuden ja tutkittavaksi ottamisen edellytyksien täyttymistä.

Jos toimivaltainen tuomioistuin epää oikeusavun myöhemmin, Maltan oikeusapuviraston asianajajan toimittamia tuomioistuinasiakirjoja ei julisteta mitättömiksi mutta kaikki tulevat etuudet lakkautetaan. Lisäksi tuomioistuin voi määrätä, että oikeusapua hakenut henkilö maksaa väliaikaisen luvan aikana aiheutuneet kulut.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Hakulomake täytetään Maltan oikeusapuviraston tiloissa viraston työntekijän avustuksella. Oikeusapua hakevan on annettava valahtoinen vakuutus hakemuksen sisällöstä. Oikeusapua voi hakea myös riita-asioita käsittelevältä tuomioistuimelta (*Civil Court*).

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Oikeusapuhakemukseen on liitettävä kysymykseen 3 annetun vastauksen kohdassa "Menettely" mainitut asiakirjat.

Hakemukseen liitetystä asiakirjoista on käytävä ilmi hakemuksen tarkoitus. Jos hakemus koskee esimerkiksi avioliiton pätemättömäksi julistamista, on toimitettava jäljennös vihkitodistuksesta. Maltan oikeusapuviraston asianajajalle on toimitettava pyynnöstä kaikki asiakirjat, joita hän tarvitsee arvioidakseen, voidaanko asia ottaa käsiteltäväksi.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Hakemus on toimitettava Maltan oikeusapuvirastoon (*Legal Aid Malta*): <https://legalaidmalta.gov.mt/en/>

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapuhakemuksen tehneelle henkilölle on hänen valintansa mukaan ilmoitettava virallisesti tekstiviestillä, puhelimitse, postitse tai sähköpostitse, onko hakemus hyväksytty ja onko oikeusapu myönnetty. Henkilölle annetaan tämän jälkeen nimetyn asianajajan ja oikeudellisen asiamiehen (*legal procurator*) nimet ja puhelinnumerot.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Jos henkilö on oikeutettu oikeusapuun, hänelle ilmoitetaan hänen avukseen oikeudenkäynnin ajaksi nimitetyn asianajajan ja oikeudellisen asiamiehen (*legal procurator*) nimet. Hakijan on otettava yhteyttä nimettyyn asianajajaan sopiaakseen tapaamisesta, jossa keskustellaan asiasta ja vireille pannun oikeudenkäynnin etenemisestä.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Kun hakemus on hyväksytty, henkilölle nimitetään asianajaja ja oikeudellinen asiamies (*legal procurator*), joka on tuomioistuimen päivystäjäluettelon mukaan vuorossa. Jos henkilö haluaa pätevistä syistä vaihtaa asianajajan seuraavaan päivystävään asianajajaan, hän voi esittää tuomioistuimelle tätä koskevan hakemuksen. Oikeusavusta vastaava asianajaja voidaan vaihtaa ainoastaan tuomioistuimen määräyksellä.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Oikeusapu kattaa oikeudenkäyntikulut. Oikeusavun saaja on näin ollen vapautettu kaikista kuluista, eikä hänen tarvitse antaa vakuutta.

Jos henkilö voittaa oikeudenkäynnin, hänen on maksettava oikeudenkäynnissä saamastaan summasta tai tuomioistuimen määräämän irtaimen tai kiinteän omaisuuden huutokaupan tuotosta asianajajan ja oikeudellisen asiamiehen (*legal procurator*) palkkiot sekä mahdollisten selvittäjien, välimiesten ja asiantuntijoiden kulut. Tämä ei kuitenkaan rajoita hänen oikeuttaan saada korvaus kolmannelta osapuolelta, joka on mahdollisesti veloitettu kulujen korvaamiseen.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Maltassa ei sovelleta osittaisen oikeusavun käsitettä. Näin ollen oikeusapuhakemus joko hyväksytään tai hylätään. Jos oikeusavun saaja veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, riita- tai rikosasioita käsittelevän tuomioistuimen kirjaaja ei voi vaatia asian voittanutta asianosaista maksamaan niitä.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Jos henkilö on oikeutettu oikeusapuun, hänelle voidaan myöntää oikeusapua kaikissa tuomioistuimissa, myös muutoksenhakutuomioistuimissa.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Jos tuomioistuin saa todisteita siitä, että henkilö on ollut tietoinen siitä, että hänen varallisuutensa ja tulonsa ovat oikeusapua myönnettäessä olleet laissa säädettyä suuremmat, tai jos hänen tulonsa ovat oikeudenkäynnin aikana kasvaneet yli laissa säädetyt enimmäismäärän eikä hän ole ilmoittanut tästä tuomioistuimelle, tuomioistuin voi tuomita hänet tuomioistuimen halventamisesta. Oikeudenkäynti voidaan panna vireille myös totuudenvastaisen ilmoituksen perusteella.

Kummassakin tapauksessa henkilö vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista ikään kuin hänelle ei olisi myönnetty oikeusapua.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen ei voi hakea muutosta. Jos Maltan oikeusapuviraston asianajajan laatima selvitys ei ole hakijalle myönteinen, riita-asioita käsittelevä tuomioistuin (*Civil Court*) tutkii sen ja antaa asianosaisille mahdollisuuden esittää huomautuksensa, ennen kuin se päättää, hyväksyykö vai epääkö se oikeusavun.

17 Keskeyttääkö oikeusapuhakemus vanhentumisaajan kulumisen?

Oikeusapupyyntö ei lykkää vanhentumisaikaa.

Päivitetty viimeksi: 08/03/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.